

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 18
QUYỂN THỨ 449
HỘI THỨ HAI

Phẩm
CHUYỀN BÁT CHUYỀN
Thứ 54

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát bắt thối chuyển như thế vì chỉ tên Bát thối chuyển hay cũng tên Thối chuyển ư?

Phật bảo: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát bắt thối chuyển như thế, đã tên Bát thối chuyển, cũng được tên Thối chuyển.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát bắt thối chuyển như thế, vì nhân duyên nào tên Bát thối chuyển, lại nhân duyên nào cũng tên Thối chuyển?

Phật nói: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển như thế, định đối bậc Thanh văn, Độc giác thấy chẳng còn thối đọa lại, tất được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Do nhân duyên này tên Bất thối chuyển. Nhưng tướng đối pháp có thối chuyển, nên cũng tên Thối chuyển.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này tướng đối pháp có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển?

Phật nói: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tướng đối sắc có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển, tướng đối thọ tướng hành thức có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối nội sáu chỗ có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển, tướng đối ngoại sáu chỗ có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển.

Tướng đối nội sáu giới có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển, tướng đối ngoại sáu giới có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối sáu thức giới có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối sáu xứ có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối sáu xúc làm duyên sanh ra các thọ có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển.

Tướng đối tham sân si có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối các kiến thú có thối

chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối sáu Ba-la-mật-đa có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối tất cả không có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối chơn như thủy có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối bốn thánh đế có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển.

Tướng đối bốn niệm trụ thủy có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối bốn tĩnh lự thủy có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối tám giải thoát thủy có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối ba giải thoát môn có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển.

Tướng đối Thập địa có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối năm nhãn, sáu thần thông có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối Phật mười lực thủy có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi tùy hảo có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển.

Tướng đối quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát và chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề có thối chuyển nên cũng gọi thối

chuyên. Tướng đối nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Tướng đối các dị sanh, Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát, Phật có thối chuyển nên cũng gọi thối chuyển. Sở dĩ vì sao?

Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển như thế đem tự tướng không quán tất cả pháp. Đã vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, cho đến chẳng thấy chút pháp khả đắc bất khả đắc, nên không sở tạo tác. Không sở tạo tác nên rốt ráo chẳng sanh. Vì rốt ráo chẳng sanh, nên gọi vô sanh pháp nhẫn. Do được vô sanh pháp nhẫn như thế nên gọi Bất thối chuyển Bồ-tát Ma-ha-tát.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các ác ma đến chỗ Bồ-tát Ma-ha-tát này muốn khiến nhàm bỏ Vô thượng Bồ-đề, bảo Bồ-tát rằng: “Nhất thiết trí trí ngang cùng hư không, tự tướng bản không, vô tánh làm tánh. Các pháp cũng vậy, tự tướng bản không, vô tánh làm tánh, ngang cùng hư không, như vậy tất cả ngang cùng hư không. Trong tánh tướng không, không có một pháp khả gọi năng chứng, không có một pháp khả gọi sở chứng, thời chứng, chỗ chứng và do đây chứng cũng bất khả đắc. Đã tất cả pháp

tánh tướng đều không, ngang cùng hư không, các người vì sao luống chịu cần khổ, cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Người trước đã nghe các chúng Bồ-tát nên cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, đều là ma thuyết, chẳng phải lời chơn Phật. Các người nên bỏ nguyện đại Bồ-đề, đừng ở đêm dài luống vì lợi vui tất cả hữu tình, tự chịu cần khổ. Dù hành các thứ khổ hạnh khác hành, muốn cầu Bồ-đề trọn chẳng năng đắc, vì sao các người luống uổng mệt nhọc?”

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi nghe lời quở trách can gián như thế, năng quan sát kỹ việc ác ma này muốn lui hoại tâm đại Bồ-đề ta, ta nay chẳng nên tin thọ thuyết kia. Vẫn là tất cả pháp ngang đồng hư không, tánh tướng đều không, mà các hữu tình đêm dài sanh tử chẳng biết chẳng thấy, điên đảo buông lung, bị các khổ não. Ta phải mang đội áo mũ công đức, tánh tướng đều không như đại hư không, mau tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vì các hữu tình như nên thuyết pháp khiến kia giải thoát đại khổ sanh tử, được quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề, hoặc chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này từ sơ phát tâm đã nghe pháp đây, nơi tâm kiên cố chẳng lay

**chẳng chuyển. Nương tâm kiên cố chẳng lay chuyển
đây hành chính tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn,
Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Do sáu
thứ Ba-la-mật-đa đây, tùy từng phần viên mãn. Đã
vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, lại chính tu hành Bồ
thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã
Ba-la-mật-đa. Do đây được trụ bậc Bất thối chuyển.
Vậy nên ác ma dù làm các thứ phương tiện để thối
hoại, mà chẳng năng thối tâm đại Bồ-đề Bồ-tát đã
phát.**

**Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này vượt các bậc
Thanh văn, Độc giác thấy, tất cả ma sự chẳng năng
thối chuyển sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề,
tên Bất thối chuyển. Xa lìa tất cả sở chấp hư vọng
phân biệt các pháp bậc Nhị thừa đây, cũng tên Thối
chuyển. Nên Bồ-tát đây được hai thứ tên, chẳng
phải như các ngôi khác duy tên thối chuyển.**

**Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các
hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát
bất thối chuyển.**

**Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát
bất thối chuyển muốn vào sơ tĩnh lự cho đến tĩnh lự
thứ tư tức tùy ý năng vào. Muốn vào Từ vô lượng
cho đến Xả vô lượng tức tùy ý năng vào. Muốn vào
định không vô biên xứ cho đến định phi tướng phi
phi tướng xứ tức tùy ý năng vào.**

Muốn vào bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi tức tùy ý năng vào. Muốn vào sơ giải thoát cho đến tướng thọ diệt giải thoát tức tùy ý năng vào. Muốn vào sơ thắng xứ cho đến thắng xứ thứ tám tức tùy ý năng vào.

Muốn vào định sơ tĩnh lự cho đến định tướng thọ diệt tức tùy ý năng vào. Muốn vào sơ biến xứ cho đến biến xứ thứ mười tức tùy ý năng vào. Muốn vào ba giải thoát môn tức tùy ý năng vào. Muốn dẫn phát năm thần thông tức tùy ý năng dẫn phát.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này dù vào bốn tĩnh lự cho đến dẫn phát năm thần thông mà chẳng thọ quả kia. Do nhân duyên này chẳng theo tĩnh lự, vô lượng thấy sanh, cho đến thể lực diệt định và các công đức khác mà sanh. Cũng chẳng chứng quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề. Vì muốn lợi vui các hữu tình, nên tùy muốn nhiếp thọ đáng nên thọ thân tức tùy sở nguyện đều năng nhiếp thọ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển trọn nên tác ý Vô thượng Bồ-đề, thường chẳng xa lìa tâm đại Bồ-đề. Chẳng quý

trọng sắc, chẳng quý trọng thọ tướng hành thức. Chẳng quý trọng nhãn xúc cho đến ý xúc. Chẳng quý trọng sắc xúc cho đến pháp xúc. Chẳng quý trọng nhãn giới cho đến ý giới. Chẳng quý trọng sắc giới cho đến pháp giới. Chẳng quý trọng nhãn thức giới cho đến ý thức giới. Chẳng quý trọng nhãn xúc cho đến ý xúc. Chẳng quý trọng nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ.

Chẳng quý trọng các tướng, chẳng quý trọng chỗ nương, chẳng quý trọng bạn giúp. Chẳng quý trọng Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng quý trọng bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chẳng quý trọng bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Chẳng quý trọng tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thực đệ định, mười biến xứ. Chẳng quý trọng không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Chẳng quý trọng bốn thánh đế.

Chẳng quý trọng mười tám không. Chẳng quý trọng chơn như cho đến bất tư nghì giới. Chẳng quý trọng thập địa. Chẳng quý trọng năm nhãn, sáu thần thông. Chẳng quý trọng Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng quý trọng pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Chẳng quý trọng đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Chẳng quý

trọng nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Chẳng quý trọng Thanh văn địa, Độc giác địa, Bồ-tát địa, Như Lai địa. Chẳng quý trọng thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật. Chẳng quý trọng tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chẳng quý trọng thấy nhiều chư Phật, chẳng quý trọng trông các căn lành. Vì có sao?

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đạt tất cả pháp tánh tướng đều không, ngang cùng hư không, đều bất khả đắc, chẳng thấy các pháp khác sanh quý trọng. Năng sanh, sở sanh, thời sanh, chỗ sanh, do đây mà sanh đều bất khả đắc. Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Tất cả pháp này ngang cùng hư không, tự tướng bản không, vô tánh làm tánh.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên tác ý Vô thượng Bồ-đề, thường chẳng xa lìa tâm đại Bồ-đề. Thân bốn uy nghi, đi đến vào ra, cất chân xuống bước, tâm không tán loạn, đi đứng ngồi nằm tiến ngưng uy nghi, thi tác sự nghiệp đều trụ chánh niệm.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển vì muốn nhiều ích các hữu tình, nên hiện ở cư gia phương tiện khéo léo. Tuy hiện nhiếp thọ năm thứ dục lạc mà đôi trong ấy chẳng sanh nhiễm đắm, đều vì giúp ích các hữu tình vậy. Nghĩa là các hữu tình cần ăn thì ăn, cần uống thì uống, cần áo thì áo, cần xe thì xe. Cho đến tất cả vật cần dùng đều cấp thí cho khiến kia mãn ý.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tự hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, cũng khuyên người hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, hằng chính xưng nêu pháp hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, vui mừng ngợi khen kẻ hành Bồ thí Ba-la-mật-đa. Cho đến tự hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cũng khuyên người hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, hằng chính xưng nêu pháp hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vui mừng ngợi khen kẻ hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hiện ở cư gia, dùng sức thần thông, hoặc sức đại nguyện nhiếp thọ các thứ bảy báu tư cụ đầy châu Thiệm bộ, cho đến thế giới Tam thiên đại thiên, đem dùng cúng dường Phật Pháp Tăng bảo và thí các loại hữu tình nghèo thiếu.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hiện ở cư gia, mà thường tu phạm hạnh, trọn chẳng thọ dụng các cảnh diêu dục. Tuy hiện nhiếp thọ nhiều thứ của

báu, mà đôi trong ấy chẳng khởi nhiễm đấm. Lại với khi nhiếp thọ các đồ dục lạc và của báu, trọn chẳng bức bách các loại hữu tình khiến sanh rầu khổ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tương như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển có thần Dược xoa Cháp kim cang thường hằng theo hai bên thềm vì thủ hộ, thường khởi nghĩ này: “Bồ-tát Ma-ha-tát đây chẳng lâu sẽ chứng sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nguyện ta hằng theo thềm vì thủ hộ”. Cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thường có năm tộc thần Cháp kim cang theo dõi thủ hộ không lúc nói bỏ. Người phi người thấy chẳng tổn hại được, các trời ma phạm và các thế gian cũng không có ai năng đem phép lạ, phá hoại tâm đã phát Vô thượng Chánh đẳng giác. Do nhân duyên này, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thân tâm yên ổn thường không rối loạn.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này năm căn thế gian thường không thiếu kém, chỗ gọi mắt tai mũi lưỡi thân căn. Xuất thế năm căn cũng không thiếu kém là tín, tinh tiến, niệm, định, huệ căn.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thân thể viên mãn, tướng hảo trang nghiêm, tâm các công đức niệm niệm tăng tiến cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát này vì sao gọi là thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ?

Phật nói: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tất cả phiền não chẳng hiện tiền lại, sát na sát na công đức tăng tiến, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, ở tất cả thời tâm không tán loạn. Vậy nên Ta nói thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên tác ý Vô thượng Bồ-đề, thường chẳng xa lìa tâm đại Bồ-đề. Hằng tu tịnh mạng, chẳng hành chú thuật, y dược, xem bói, các việc tà mạng. Chẳng vì danh lợi chú các quỷ thần khiến bắt nam nữ hỏi điềm hung cát; cũng chẳng chú cấm nam nữ lớn nhỏ, bàng sanh, quỷ thấy hiện việc hiếm có; cũng

chẳng xem tướng thọ lượng dài ngắn của vị nam nữ, các việc thiện ác. Cũng chẳng dự ghi lạnh nóng được mùa mất mùa, cát hung tốt xấu làm hoặc loạn hữu tình. Cũng chẳng chú cấm hợp hòa thang dược, tả đạo trị bệnh, kết hảo quý nhân. Cũng chẳng vì người làm sứ mạng giao thông, hiện tướng bạn thân, liêu lợi cầu danh. Hãy chẳng nhiệm tâm xem ngắm nam nữ, vui cười cùng nói, hưởng các việc khác. Cũng chẳng cung kính cúng dường quý thân. Vậy nên Ta nói thường làm thượng sĩ chẳng làm hạ sĩ. Sở dĩ vì sao?

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát biết tất cả pháp tánh tướng đều không, trong tánh tướng không chẳng thấy có tướng. Chẳng thấy tướng nên xa lìa các thứ tà mạng, chú thuật, y dược, xem tướng; chỉ cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cùng các hữu tình thường làm nhiều ích.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển đối các thế gian văn chương kỹ nghệ, tuy được thạo giỏi mà chẳng ưa mến. Sở dĩ vì sao?

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đạt tất cả pháp tánh tướng đều không. Trong tánh tướng không, thế gian sở hữu văn chương kỹ nghệ đều bất khả đắc. Lại các thế gian văn chương kỹ nghệ đều lời tạp uế, nhiếp thuộc tà mạng. Vậy nên Bồ-tát biết mà chẳng làm.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đối các thơ luận thế tục ngoại đạo, tuy cũng thạo biết mà chẳng ưa đắm. Vì có sao? Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đạt tất cả pháp đều rốt ráo không. Trong rốt ráo không tất cả thế luận đều bất khả đắc. Lại các thơ luận thế tục ngoại đạo, sở thuyết lý sự nhiều có thêm bớt, đối đạo Bồ-tát chẳng được tùy thuận, đều là nhiếp thuộc lời hý luận tạp uế, nên các Bồ-tát biết mà chẳng ưa.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển còn có các hành trạng tướng khác nữa biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển. Ta sẽ vì người phân biệt giải nói, người phải lắng nghe, cực khéo suy nghĩ!

Thiện Hiện thỉnh rằng: Dạ, xin nói cho. Đại chúng chúng tôi chuyên ý muốn nghe!

Phật nói: Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thông đạt các pháp đều vô sở hữu, thường chẳng xa lìa tác ý Bồ-đề. Chẳng muốn xem xét luận nói các uẩn các xứ các giới. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đối lý uẩn xứ giới tánh tướng không, rồi khéo suy nghĩ, khéo thông đạt vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc chúng. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đối tất cả chúng tánh tướng đều không, vì đã khéo suy nghĩ thông đạt vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc vua. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ bản tánh không, chẳng thấy chút pháp tướng có hơn có thua sang hèn vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc giặc. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ tự tướng không, chẳng thấy chút pháp tướng có được có mất tha cướp vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc quân. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ bản tánh không, chẳng thấy tướng các pháp có nhiều có ít nhóm tan vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc chiến. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-

ha-tát này khéo trụ chơn như tất cả pháp không, chẳng thấy chút pháp tướng có mạnh yếu thương giận vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc thành ấp. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ hư không giới không, chẳng thấy chút pháp tướng có thuộc chẳng thuộc tốt xấu vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc xóm làng. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ tất cả pháp không, chẳng thấy chút pháp tướng có thêm có bớt hợp lìa vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc cõi nước. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ thật tế, chẳng thấy tướng các pháp có nhiếp thuộc chẳng nhiếp thuộc đây kia vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc ngã, hữu tình cho đến tri giả, kiến giả. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ rốt ráo không, đều chẳng thấy tướng sai khác ngã cho đến kiến giả hoặc có hoặc không vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc tướng hảo. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này khéo trụ vô tướng, chẳng thấy tướng sai khác các pháp có tốt có xấu vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng muốn xem xét luận nói việc thế gian như vậy thấy, chỉ ưa xem xét luận nói Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì có sao? Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu xa lìa các tướng, năng chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thường chẳng xa lìa tác ý tương ưng Nhất thiết trí trí, tu hành Bồ thí Ba-la-mật-đa, lìa việc xan tham. Tu hành Tịnh giới Ba-la-mật-đa, lìa việc phá giới. Tu hành An nhẫn Ba-la-mật-đa, lìa việc giận dữ. Tu hành Tinh tiến Ba-la-mật-đa, lìa việc lười nhác. Tu hành Tĩnh lự Ba-la-mật-đa, lìa việc tản động. Tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, lìa việc ác huệ.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy hành tất cả pháp không mà ưa muốn Chánh pháp, chẳng ưa phi pháp, hằng nguyện nhiều ích tất cả hữu tình.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy hành bất khả đắc không, mà thường xưng khen công đức Tam Bảo lợi ích an vui tất cả hữu tình.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy hành tướng các pháp chơn như, pháp giới nhất vị, mà ưa xưng khen các thứ công đức chơn như, pháp giới.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này tuy biết các pháp đều rốt ráo không, mà mến bạn lành, chẳng

ura bạn ác. Nói bạn lành ấy, là chư Phật Bồ-tát, hoặc các Thanh văn, Độc giác thừa thầy, năng khéo giáo hóa, an lập hữu tình, khiến tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng gọi bạn lành.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thường muốn gần gũi tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, hoặc nghe Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở thế giới khác hiện thuyết chánh pháp, tức đem nguyện lực sanh qua cõi kia, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, nghe thọ chánh pháp.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hoặc ngày hoặc đêm thường chẳng xa lìa tác ý niệm Phật, thường chẳng xa lìa tác ý nghe pháp. Do nhân duyên đây tùy các cõi nước có Phật Thế Tôn hiện thuyết chánh pháp, tức thừa nguyện lực đến kia thọ sanh, hoặc nương thần thông qua kia nghe pháp. Do nhân duyên này các Bồ-tát đây chỗ sanh đời đời thường chẳng lìa Phật, hằng nghe chánh pháp không gián không đoạn.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thường vì lợi vui các hữu tình, nên tuy năng hiện khởi định sơ tĩnh lực cho đến định phi tướng phi phi tướng xứ mà khéo phương tiện khởi tâm cõi Dục, dạy các hữu tình mười thiện nghiệp đạo. Cũng tùy nguyện lực hiện sanh cõi Dục, cõi nước có Phật cúng dường

cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, lóng nghe chánh pháp, tu các thắng hạnh.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển thường tu Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Thường hành nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Thường hành chơn như cho đến bất tư nghì giới. Thường hành khổ tập diệt đạo thánh đế.

Thường tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Thường tu bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Thường tu tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Thường tu không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Thường tu năm nhãn, sáu thần thông. Thường tu tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Thường tu Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Thường tu pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả. Thường tu nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí. Thường tu tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Thường tu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thường đối tự địa chẳng khởi nghi hoặc. Chẳng khởi nghi này:

Ta là Bất thối chuyển, ta chẳng phải Bất thối chuyển. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy chút pháp khá đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nói có thối chuyển, nói không thối chuyển.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đối pháp tự địa không làm không nghi. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này với pháp tự địa đã khéo biết rõ, khéo thông đạt vậy. Thiện Hiện! Như kẻ Dự lưu đối pháp tự quả không làm không nghi. Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác và các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều trụ tự quả cũng không làm không nghi. Bồ-tát Ma-ha-tát này cũng lại như thế, đối tự sở trụ bậc Bất thối chuyển nhiếp được các pháp hiện biết hiện thấy, không làm không nghi.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ trong bậc đây thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, tu các công đức, có ma sự khởi tức năng giác biết, chẳng theo thế lực ma sự mà chuyển. Khen năng đề dẹp các thứ ma sự khiến chẳng chướng ngại sở tu công đức.

Thiện Hiện! Như có kẻ gây tác nghiệp vô gián, tâm vô gián kia hằng thường theo dõi cho đến mạng chung cũng chẳng xả được. Vì có sao? Thiện Hiện! Kia năng đẳng khởi buộc nghiệp vô gián thế lực tăng thượng, hằng thường theo dõi cho đến mạng chung cũng chẳng dẹp được, nếu có tâm nào khác

chẳng ngăn ngại được. Bồ-tát Ma-ha-tát này cũng lại như thế, an trụ tự địa nói tâm bất động không sở phân biệt, thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy đều chẳng năng chuyển được. Vì có sao?

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nơi tâm kiên cố, vượt các thế gian, trời, người, ma phạm, a-tổ-lạc thấy; đã vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, trụ bậc bất thối; đã được Bồ-tát thù thắng thần thông, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật. Từ một nước Phật đến một nước Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn và đệ tử Phật, lắng nghe chánh pháp, ở chỗ chư Phật trồng các căn lành, thỉnh hỏi pháp nghĩa Bồ-tát nên học.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ tự địa tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa và thiện pháp khác, có ma sự khởi tức năng giác biết, trợn chẳng tùy thuận ma sự mà chuyển; phương tiện khéo léo nhóm các ma sự để trong thật tế phương tiện trừ diệt, đối pháp tự địa không làm không nghi. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này biết tất cả pháp đều vào thật tế, thông đạt thật tế chẳng một chẳng nhiều. Với trong thật tế không sở phân biệt, vì đối thật tế không làm không nghi, đối pháp tự địa cũng không do dự.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu chuyển thọ sanh, cũng đối thật tế không còn thối chuyển,

trộn chẳng phát khởi tâm hướng tới bậc Thanh văn, Độc giác. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đạt tất cả pháp tự tướng đều không. Đối trong không đây, chẳng thấy có pháp hoặc sanh hoặc diệt, hoặc nhiễm hoặc tịnh.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này cho đến chuyển thân cũng chẳng nghi ta sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề hay chẳng sẽ được. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đạt tất cả pháp đều tự tướng không, tức là Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ tự địa chẳng theo duyên khác. Đối pháp tự địa không ai hoại được. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này thành tựu trí vô động vô thối chuyển, tất cả ác duyên chẳng khuynh động được.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu có ác ma làm hình tượng Phật, đến chỗ Bồ-tát nói lời như vậy: “Ngươi nay nên cầu quả A-la-hán, hết hẳn các lậu, chứng bát Niết-bàn. Ngươi chưa thọ nổi ký đại Bồ-đề, cũng chưa chứng được vô sanh pháp nhẫn. Ngươi nay chưa có các hành trạng tướng bậc Bất thối chuyển, Như Lai chẳng nên trao ngươi ký Vô thượng đại Bồ-đề. Cần có đầy đủ các hành trạng tướng bậc Bất thối chuyển, mới may nhờ Phật trao cho ký Vô thượng đại Bồ-đề”.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe lời kia rồi tâm không chuyển biến, chẳng kinh chẳng sợ, chẳng lui chẳng chìm. Bồ-tát Ma-ha-tát này nên tự chứng biết: “Ta ở chỗ Phật Thế Tôn quá khứ tất đã được nhận ký đại Bồ-đề. Vì có sao? Bồ-tát thành tựu thắng pháp như thế định nhờ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trao ký đại Bồ-đề. Ta đã thành tựu thắng pháp như thế, tại sao Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chẳng trao ký ta? Nên ta quá khứ ở chỗ chư Phật, định đã nhận được ký đại Bồ-đề.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu có ác ma hoặc ma sứ giả làm hình tượng Phật, đến trao Bồ-tát ký bậc Thanh văn hoặc trao Bồ-tát ký bậc Độc giác, bảo Bồ-tát rằng: “Thiện nam tử! Người dùng chi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sanh tử luân hồi lâu chịu đại khổ. Nên mau tự chứng vô dư Niết bàn lìa hẳn sanh tử, rốt ráo an vui”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe lời kia rồi khởi suy nghĩ này: “Đây định ác ma hoặc ma sứ giả dối hiện tướng Phật, rối loạn tâm ta, trao ta ký bậc Thanh văn, Độc giác, khiến lui Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Định không chư Phật dạy các Bồ-tát hướng tới Thanh văn hoặc bậc Độc giác, nói bỏ Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu có ác ma hoặc ma sứ giả dối làm tượng Phật bảo Bồ-tát rằng:

“Người đã thọ trì kinh điển Đại thừa chẳng phải Phật nói, cũng chẳng phải đệ tử Như Lai nói ra, là các ác ma, hoặc các ngoại đạo vì dối gạt người tác thuyết như thế. Người nay chẳng nên thọ trì đọc tụng”. Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe lời kia rồi, khởi nghĩ này rằng: “Đây chắc ác hoặc ma quyến thuộc, khiến ta chán bỏ sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên nói kinh điển Đại thừa thăm sâu chẳng phải Phật nói, cũng chẳng phải đệ tử Như Lai nói ra. Sở dĩ vì sao? Rồi kinh điển đây năng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chắc không có lẽ ấy”.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này an trụ bậc Bất thối chuyển, chư Phật quá khứ trao ký đại Bồ-đề cho kia lâu rồi. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đầy đủ các hành trạng trọn nên các bậc Bất thối chuyển. Nếu các Bồ-tát trọn nên các hành trạng tương như thế, phải biết đã nhận ký đại Bồ-đề, tất đã an trụ bậc Bất thối chuyển.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tương như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, nhiếp thọ chánh pháp, hộ trì chánh pháp chẳng tiếc thân mạng, hưởng những các thứ thân

thuộc của cải. Bồ-tát Ma-ha-tát này thường khởi nghĩ đây: “Ta thà bỏ xả thân hữu của cải và tự thân mạng, quyết chẳng bỏ xả chánh pháp chư Phật. Vì có sao? Bản thân, của cải và tự thân mạng đời đời hằng có, rất là dễ được. Chư Phật chánh pháp trăm ngàn trăm ức muôn ức kiếp mới gặp được một lần, gặp rồi đem dài được lợi vui lớn, nên ta quyết định phải tinh siêng thủ hộ “.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khi hộ chánh pháp nên khởi nghĩ đây: “Ta chẳng vì hộ chánh pháp một Phật, hai Phật, cho đến trăm ngàn chư Phật, khắp vì hộ trì chánh pháp chư Phật mười phương ba đời khiến chẳng kém tổn”.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Những gì gọi là chánh pháp chư Phật, Bồ-tát Ma-ha-tát này vì sao hộ trì chẳng tiếc thân mạng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, đã giác đã thuyết tất cả pháp không. Như vậy gọi là chánh pháp chư Phật. Có loại ngu si bài báng hủy chê, nói đây chẳng phải pháp, chẳng phải giới luật, chẳng phải Thiên Nhân Sư đã thuyết Thánh giáo. Tu hành pháp này chẳng đắc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng chứng Niết-bàn an vui rốt ráo.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này hộ trì pháp đây chẳng tiếc thân mạng, hằng khởi nghĩ này: “Chư Phật đã thuyết tất cả pháp không, là nơi chỗ các hữu tình nương về. Bồ-tát tu học mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, vớt các hữu tình sanh lão bệnh tử, khiến được Niết-bàn, an vui rất ráo. Nên phải hộ trì chẳng tiếc thân mạng”. Lại khởi nghĩ này: “Ta cũng rơi ở số Phật vị lai, Phật đã trao ta ký đại Bồ-đề. Bởi nhân duyên này, chánh pháp chư Phật tức là pháp ta, ta phải hộ trì chẳng tiếc thân mạng. Đời vị lai khi ta được làm Phật cũng vì hữu tình sẽ thuyết các pháp không, như thế vậy.

Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy nghĩa lợi đây hộ trì chánh pháp Như Lai đã thuyết, chẳng tiếc thân mạng, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thường không nhác bỏ.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển nghe các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã thuyết chánh pháp không làm không nghĩ. Nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vì có sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đã khéo chứng được đà-la-ni vậy.

Bấy giờ, Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được những đà-la-ni môn nào, nghe các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã thuyết chánh pháp không làm không nghi, nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất?

Phật nói: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được Vô tận tạng đà-la-ni, Hải ấn đà-la-ni, Liên hoa chúng tạng đà-la-ni thấy, nên nghe các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã thuyết chánh pháp không làm không nghi, nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này chỉ nghe Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã thuyết chánh pháp không làm không nghi, nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất; hay nghe Bồ tát, Độc giác, Thanh văn, trời, rồng, dạ xoa, a-tổ-lạc thấy thuyết ra chánh pháp cũng năng đối kia không làm không nghi, nghe rồi thọ trì thường chẳng quên mất?

Phật nói: Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này khắp nghe tất cả hữu tình ngôn âm văn tự nghĩa thú đều năng hiểu rõ không làm không nghi, cùng đời vị lai thường chẳng quên mất. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được Vô tận tạng đà-la-ni thấy, giữ gìn sở thuyết khiến chẳng quên vậy.

Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trọn nên các hành trạng tướng như thế, biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển.

HỘI THỨ HAI

Phẩm

NGHĨA THẨM SÂU

Thứ 55 - 1

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển như thế, trọn nên công đức thù thắng rộng lớn vô lượng vô số, không có ngăn mé, chẳng thể nghĩ bàn?

Phật nói: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển như thế trọn nên công đức thù thắng rộng lớn vô lượng vô số, không có ngăn mé, chẳng thể nghĩ bàn. Sở dĩ vì sao? Thiện Hiện! Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được trí thù thắng vô lượng vô biên chẳng chung Thanh văn và Độc giác. Bồ-tát Ma-ha-tát này trụ trong trí đây dẫn phát bốn vô ngại giải thù thắng. Do bốn vô ngại giải thù thắng đây, thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy không ai nạn hỏi khiến trí huệ biện tài Bồ-tát này cùng tận được.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Có thể kiếp như cát Căng già tuyên nói các hành trạng tướng Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển do Phật đã thuyết các hành trạng tướng ấy, chỉ rõ Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển trọn nên

công đức vô biên thù thắng. Cúi xin Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác lại vì chúng Bồ-tát Ma-ha-tát nói nghĩa thẳm sâu, khiến chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ trong ấy, năng tu Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa khiến mau viên mãn. Năng trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không khiến mau viên mãn. Năng trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới khiến mau viên mãn. Năng trụ khổ tập diệt đạo thánh đế khiến mau viên mãn.

Năng tu bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi khiến mau viên mãn. Năng tu bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định khiến mau viên mãn. Năng tu tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ khiến mau viên mãn. Năng tu không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn khiến mau viên mãn. Năng tu đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn khiến mau viên mãn.

Năng tu Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa khiến mau viên mãn. Năng tu năm nhãn, sáu thần thông khiến mau viên mãn. Năng tu Phật mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng khiến mau viên mãn. Năng tu ba mươi hai tướng đại sĩ, tám mươi tùy hảo khiến mau viên mãn. Năng tu pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả khiến mau viên mãn. Năng tu nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí khiến mau viên mãn?

Phật bảo: Thiện Hiện! Hay thay, hay thay! Người nay mới năng vì chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát thỉnh hỏi Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nghĩa chỗ thẳm sâu, khiến chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ trong ấy, tu các công đức khiến mau viên mãn.

Thiện Hiện phải biết: Nghĩa chỗ thẳm sâu là không, vô tướng, vô nguyện, vô tác, vô sanh vô diệt, vắng lặng, Niết bàn, chơn như, pháp giới, pháp tánh, thật tế như thủy gọi là nghĩa chỗ thẳm sâu. Thiện Hiện phải biết: Như vậy đã thuyết nghĩa chỗ thẳm sâu các thứ thêm lời đều là chỉ rõ Niết bàn nghĩa thẳm sâu.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Vì chỉ Niết bàn gọi nghĩa thẳm sâu, hay các pháp khác cũng gọi thẳm sâu?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả pháp khác cũng gọi thẳm sâu. Vì có sao? Thiện Hiện! Sắc cũng gọi thẳm sâu, thọ tướng hành thức cũng gọi thẳm sâu. Nhãn xứ cho đến ý xứ cũng gọi thẳm sâu. Sắc xứ cho đến pháp xứ cũng gọi thẳm sâu. Nhãn giới cho đến ý giới cũng gọi thẳm sâu. Sắc giới cho đến pháp giới cũng gọi thẳm sâu. Nhãn thức giới cho đến ý thức giới cũng gọi thẳm sâu. Nhãn xúc cho đến ý xúc cũng gọi thẳm sâu. Nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ cũng gọi thẳm sâu.

Địa giới cho đến thức giới cũng gọi thăm sâu. Vô minh cho đến lão tử cũng gọi thăm sâu. Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng gọi thăm sâu. Khổ tập diệt đạo thánh đế cũng gọi thăm sâu. Bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi cũng gọi thăm sâu. Bốn tĩh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng gọi thăm sâu. Tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ cũng gọi thăm sâu.

Không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng gọi thăm sâu. Đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn cũng gọi thăm sâu. Tam thừa Bồ-tát sở hành thập địa cũng gọi thăm sâu. Năm nhãn, sáu thần thông cũng gọi thăm sâu. Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng gọi thăm sâu. Ba mươi hai tướng đại sĩ, tám mươi tùy hảo cũng gọi thăm sâu. Pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả cũng gọi thăm sâu. Quả Dư lưu cho đến Độc giác Bồ-đề cũng gọi thăm sâu. Nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng gọi thăm sâu. Tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng gọi thăm sâu.

--- o0o ---